DZIENNIK URZĘDOWY

Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów

№ 9. | WARSZAWA, DNIA 27 LUTEGO 1925. | ROK VII.

TREŚĆ: *Ustawy i rozporządzenia:*

Ustawy i rozporządzenia.

23

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 lutego 1925 roku w sprawie obrotu gotówkowego między Bankiem Polskim i jego Oddziałami a urzędami pocztowemi.

Na mocy art. 1 ustawy z dn. 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 584) zarządza się co następuje:

§ 1. Nadmiar gotówki, jaki ustalony będzie przy codziennych obliczeniach w kasie każdego urzędu pocztowego (agencji pocztowej) winien być wpłacony do Banku Polskiego i przekazywany na rachunek żyrowy Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie.

§ 2. Zapotrzebowanie gotówki pokrywają urzędy pocztowe w Banku Polskim, który na żądanie urzędów pocztowych, upoważnionych do tego przez właściwą władzę pocztową, udziela im zasiłków kasowych w gotówce. Udzielone przez Bank Polski zasiłki kasowe obciążają rachunek żyrowy Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie.

§ 3. Obrót gotówkowy między Bankiem Polskim i jego Oddziałami a urzędami pocztowemi odbywać się winien według postanowień, zawartych w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 marca 1925 r., a z tym samym dniem traci ważność rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 3 lipca 1919 r. Nr. 20065/119/V (Dz. Urz. M. P. i T. Nr. 10/1919 poz. 5).

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Józef Kiedroń.*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 lutego 1925 r. w sprawie obrotu gotówkowego między Bankiem Polskim i jego Oddziałami a urzędami pocztowemi.

Postanowienia o obrocie gotówkowym między Bankiem Polskim i jego Oddziałami a urzędami pocztowemi.

§ 1. Obrót gotówkowy między Bankiem Polskim a urzędami pocztowemi opiera się na zasadach obrotu żyrowego.

Obrót żyrowy polega na tem, że dwie osoby, posiadające w banku swoje rachunki, mogą dokonywać wpłat i wypłat przez wydanie zlecenia odpisania pewnej kwoty z jednego rachunku i zapisania jej jednocześnie na rachunek drugi. Wyrównanie zatem odbywa się nie gotówką, lecz przez odpowiednie księgowania na rachunkach, których łączny stan wierzytelności pozostaje skutkiem tego zupełnie niezmieniony. Jedynie zobowiązania klijentów ulegają wzajemnej zmianie, zakreślając pewnego rodzaju koło (po grecku: „gyros"), skąd też i nazwa tego rodzaju rachunków wzięła swój początek.

Celem obotu żyrowego jest ułatwienie posiadaczom rachunków wzajemnych bezgotówkowych wyrównań płatniczych i danie im możności nieprzechowywania zbyt wielkich zapasów gotówki w swych kasach.

Posiadaczami rachunków żyrowych w Banku Polskim są w niniejszym wypadku:

a) Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie,

b) urzędy pocztowe, wyraźnie przez właściwą władzę pocztową upoważnione.

Bank Polski jest jedynie pośrednikiem w przelewaniu sum między dwoma rachunkami żyrowemi.

Oprócz Centrali Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie posiadają także jej Oddziały w Katowicach, Krakowie i Poznaniu oddzielne rachunki żyrowe w Banku Polskim. Postanowienia niniejsze nie dotyczą jednak rachunków tych Oddziałów i urzędy pocztowe nie mają z rachunkami Oddziałów P. K. O. żadnej styczności.

Pośrednictwo w przelewaniu sum między obydwoma rachunkami żyrowemi wykonywa na równych zasadach tak Oddział główny Banku Polskiego w Warszawie, jakoteż jego Oddziały. Nazwa „Bank Polski" odnosi się zatem do całej instytucji. Rachunek żyrowy urzędu pocztowego może być otwarty tylko w tym Oddziale Banku Polskiego, kóry jest w tej samej miejscowości, co urząd pocztowy. Np. urząd pocztowy Warszawa 1 może posiadać swój rachunek żyrowy tylko w warszawskim Oddziale Banku Polskiego nie zaś w poznańskim, radomskim, krakowskim i t. d.

§ 2. Do otwarcia rachunku żyrowego w Banku Polskim może być upoważniony tylko taki urząd pocztowy, który jest czynny w siedzibie Oddziału Banku Polskiego, i w którym kasę główną prowadzi jednocześnie dwóch urzędników kasowych, przy ustanowionej wzajemnej kontroli i wspólnem zamykaniu kasy.

§ 3. Urząd pocztowy, upoważniony do otwarcia własnego rachunku żyrowego w Banku Polskim, otrzymuje jednocześnie upoważnienie właściwej władzy pocztowej do korzystania z rachunku żyrowego Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie, w celu:

a) przelewania na ten rachunek nadmiarów kasowych, wpłaconych przez siebie w miejscowym Oddziale Banku Polskiego, i

b) podejmowania z tego rachunku zasiłków kasowych.

Upoważnienia do owarcia rachunku żyrowego udziela urzędowi pocztowemu przełożona Dyrekcja (Inspektorat) Poczt i Telegrafów.

Upoważnienie winno opiewać według następującego wzoru:

DO URZĘDU POCZTOWEGO

w . . . .

Na zasadzie rozp. Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 lutego 1925 w sprawie obrotu gotówkowego między Bankiem Polskim i jego Odziałami a urzędami pocztowemi (Dz. Urz. Gen. Dyr. P. i T. nr. 9/1925 poz. 23) i w myśl zarządzenia Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów z dnia . . . . nr. . . . upoważnia się niniejszym tamtejszy urząd pocztowy do otwarcia własnego rachunku żyrowego w Banku Polskim Oddział w . . . .

Deklarację przystąpienia do obrotu żyrowego, którą wyda urzędowi pocztowemu tamtejszy Oddział Banku Polskiego za okazaniem niniejszego upoważnienia, należy odpowiednio wypełnić i przysłać tu odwrotną pocztą do zatwierdzenia.

Równocześnie upoważnia się urząd pocztowy do korzystania z rachunku żyrowego Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie, na warunkach określonych wspomnianem rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu.

Pieczęć i podpis.

Odpis upoważnienia wysyła Dyrekcja Poczt i Telegrafów także do tego Oddziału Banku Polskiego, w którym ma być otwarty rachunek żyrowy.

§ 4. Wypełnienie deklaracji przystąpienia do obrotu żyrowego uskutecznia się według wzoru nr. 1.

Upoważnieni do podpisywania czeków mogą być tylko ci dwaj urzędnicy, którzy wspólnie prowadzą i zamykają kasę główną urzędu pocztowego. Ich też imiona, nazwiska i tytuły służbowe winny być w pełnym brzmieniu wpisane własnoręcznie na deklaracji.

Naczelnik urzędu pocztowego i jego zastępca nie mogą być uprawnieni do podpisywania czeków.

Własnoręczność złożonych na deklaracji podpisów potwierdza naczelnik urzędu pocztowego swoim podpisem i pieczęcią urzędu.

§ 5. Wypełnioną deklarację wysyła urząd pocztowy do przełożonej Dyrekcji Poczt i Telegrafów, która winna stwierdzić:

a) czy upoważnieni do podpisywania czeków dwaj urzędnicy są istotnie wspólnie i wzajemnie odpowiedzialnymi kierownikami czynności kasy głównej, i czy te stanowiska służbowe zostały im powierzone za wiedzą i aprobatą Dyrekcji Poczt i Telegrafów,

b) czy wypełnienie deklaracji jest dostateczne i prawomocne.

Na dowód stwierdzenia powyższego Dyrekcja Poczt i Telegrafów zaopatrywa deklarację klauzulą: „zatwierdza się“, tudzież podpisem uprawnionego aprobanta i pieczęcią urzędową.

W razie zmiany jednego lub obu urzędników upoważnionych do podpisywania czeków, należy analogicznie jak przy pierwszem zgłoszeniu, wypełnić nową deklarację i przesłać ją do przełożonej Dyrekcji Poczt i Telegrafów.

§ 6. Deklarację po jej zatwierdzeniu wysyła Dyrekcja Poczt i Telegrafów do Oddziału Banku Polskiego i zawiadamia o tem równocześnie urząd pocztowy, którego obowiązkiem jest podjąć natychmiast w Oddziale Banku Polskiego należne druki, a mianowicie:

a) jedną książeczkę z białemi blankietami czekowemi, które służą wyłącznie do podejmowania zasiłków pieniężnych,

b) jedną książeczkę czekową z czerwonemi blankietami czekowemi, które służą wyłącznie do przelewania sum z własnego rachunku żyrowego na rachunek żyrowy P. K. O. w Warszawie.

c) jedną książeczkę czekową z blankietami czeków dotacyjnych, które służą wyłącznie do przelewania zasiłków pieniężnych z rachunku żyrowego P.K.O. w Warszawie na rachunek żyrowy urzędu pocztowego,

d) jedną książeczkę obrachunkową, która służy do kontroli wpłat i wypłat z rachunku żyrowego urzędu pocztowego,

e) odpowiednią ilość formularzy „karta złożenia", która służy do uiszczania wpłat na rachunek żyrowy urzędu pocztowego.

Oprócz podpisów własnoręcznych, złożonych przez obydwóch urzędników kasowych na deklaracji przystąpienia do obrotu żyrowego, Bank Polski zażąda, już po otwarciu rachunku żyrowego — złożenia podpisów własnoręcznych tych samych urzędników jeszcze na oddzielnym formularzu nr. 244 C, wzór nr. 2. Żądaniu temu należy uczynić zadość, przyczem potwierdzenie autentyczności podpisów przez naczelnika urzędu pocztowego nie jest potrzebne.

Deklaracja przystąpienia do obrotu żyrowego ma znaczenie dokumentu, dlatego Bank Polski przechowuje ją wraz z innemi dokumentami w skarbcu. Formularz zaś nr. 244 C służy urzędnikom Banku Polskiego do podręcznej kontroli podpisów na czekach, przedstawionych przez urząd pocztowy.

§ 7. Druki i książeczki wymienione w poprzednim ustępie wydają Oddziały Banku Polskiego urzędowi pocztowemu bezpłatnie, za potwierdzeniem odbioru przez naczelnika urzędu, według wzoru nr. 9. Formularza potwierdzenia odbioru dostarczy Bank Polski bezpłatnie. W ten sam sposób wydaje Bank Polski dalsze druki i książeczki po zużyciu poprzednich.

Należność za wydane urzędowi pocztowemu druki i książeczki obciąża rachunek żyrowy Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie. Obrachunek z tego tytułu między Bankiem Polskim a P.K.O. przeprowadza Bank Polski, a podstawą tego obrachunku są właśnie potwierdzenia odbioru urzędów pocztowych. Oddziały Banku Polskiego nie są zatem upoważnione żądać gotówki od urzędu pocztowego za wydane mu druki.

§ 8. Wszelkie druki, służące do użytku w obrocie z Bankiem Polskim, winny być przechowywane pod zamknięciem, a mianowicie: książeczkę obrachunkową i awizo druk nr. 643 przechowuje naczelnik urzędu, książeczki czekowe zaś urzędnicy, upoważnieni do podpisywania czeków.

Odpowiedzialność materjalna za nadużycia wynikłe z powodu niestosowania się do tego przepisu, obarcza urzędników uprawnionych do podpisywania czeków, względnie naczelnika urzędu.

§ 9. Urząd pocztowy, posiadający swój rachunek żyrowy w Banku Polskim i upoważniony do korzystania z rachunku żyrowego Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie w tymże Banku Polskim, może być wewnętrznem zarządzeniem właściwej władzy pocztowej wyznaczony jako ośrodek do zbierania nadmiarów kasowych od przydzielonych mu urzędów (agencji) pocztowych, tudzież do zasilania tych urzędów w potrzebną gotówkę. Urząd taki nosi nazwę: „okręgowy zbiorczy urząd pocztowy".

Obecnie okręgowemi zbiorczemi urzędami pocztowemi są następujące: Białystok 1, Bielsko 1 (Śląsk Cieszyński), Brześć n/B. 1, Bydgoszcz 1, Częstochowa, Drohobycz 1, Gniezno, Grodno 1, Grudziądz 1, Inowrocław, Jarosław 1, Jasło, Kalisz 1, Katowice, Kielce, Kołomyja 1, Kraków 1, Królewska Huta, Leszno, Lublin 1, Lwów 1, Łomża, Łódź 1, Nowy Sącz 1, Ostrów poznański, Piotrków trybunalski, Płock, Poznań 1, Poznań 3, Przemyśl 1,

Radom, Równe, Rybnik, Rzeszów 1, Siedlce 1, Sosnowiec, Stanisławów 1, Starogard, Suwałki, Tarnopol 1, Tarnów 1, Tczew 1, Tomaszów Mazow., Toruń 1, Warszawa 1, Wejherowo, Wilno 1 i Włocławek.

§ 10. Rachunek żyrowy urzędu pocztowego służy wyłącznie do kontroli wpłacanych nadmiarów i podejmowanych zasiłków kasowych. Uiszczanie na ten rachunek żyrowy jakichkolwiek wpłat z innego tytułu lub z innem przeznaczeniem, oraz podejmowanie sum na inne cele, a nie na zasiłek kasowy przeznaczonych — jest wzbronione.

Nie wolno zatem wpłacać na rachunek żyrowy w Banku Polskim np. należności abonamentowych telefonicznych, lub ryczałtów za opłatę przesyłek listowych i gazet i t. p.

§ 11. Rachunek żyrowy urzędu pocztowego służy Bankowi Polskiemu tylko za podstawę do przeprowadzania księgowań, wynikłych ze wzajemnych długów i wierzytelności między Zarządem Poczt i Telegrafów a Pocztową Kasą Oszczędności, dlatego też rachunek żyrowy urzędu pocztowego nie może nigdy wykazywać żadnych pozostałości.

Każda wpłata, uiszczona na rachunek żyrowy urzędu pocztowego zapomocą karty złożenia, musi być jednocześnie przekazana zapomocą czeku czerwonego, przelewowego na rachunek żyrowy P.K.O. w Warszawie, i naodwrót:

każdy zasiłek pieniężny, podjęty zapomocą czeku dotacyjnego z rachunku żyrowego P.K.O., a przelany na rachunek żyrowy urzędu pocztowego, musi być w tym samym dniu podjęty w gotówce za pomocą czeku białego.

Jeżeli jednak urząd pocztowy dokonywa w jednym dniu kilka wpłat, winien uskutecznić przelew na rachunek P.K.O. w Warszawie jednym czekiem czerwonym, opiewającym na łączną sumę tych wpłat.

Dla urzędu pocztowego nie ma zatem jego rachunek żyrowy w Banku Polskim praktycznego zastosowania w pełnym zakresie. Znaczenie posiada on dla Banku Polskiego, tudzież dla Zarządu Poczt i Telegrafów, przy jego rozrachunkach z Pocztową Kasą Oszczędności, albowiem sumy wpłacane i podejmowane przez urzędy pocztowe z rachunku P.K.O. są utrzymywane w oddzielnej ewidencji od tych sum, jakie sama P.K.O. względnie jej Oddziały wpłacają, podejmują lub przekazują z własnego rachunku.

§ 12. Nadmiary kasowe agencyj i mniejszych urzędów pocztowych, wpływać winny bezpośrednio do kasy głównej zbiorczego urzędu pocztowego, który wyznaczy przełożona Dyrekcja Poczt i Telegrafów. Okręgowy zbiorczy urząd pocztowy wpłaca swe nadmiary kasowe bezpośrednio do kasy miejscowego Oddziału Banku Polskiego według postanowień ustępów następnych.

§ 13. Wpłaty nadmiarów kasowych może urząd pocztowy uskuteczniać w godzinach kasowych Banku Polskiego, w razie potrzeby kilka razy dziennie, jednak wpłata głównego nadmiaru kasowego winna się odbyć zasadniczo przed upływem godzin kasowych i jednym czekiem czerwonym być przekazana na rachunek P.K.O.

§ 14. Urząd pocztowy może przy wpłatach swoich nadmiarów kasowych składać w Banku Polskim banknoty w dowolnych ilościach, przyczem jednak sumę ogólną ustalić należy w zaokragleniu na setki złotych.

Banknoty i monety winny być złożone do Banku Polskiego w stanie uporządkowanym według ogólnych prawideł kasowych, przyczem urząd pocztowy obowiązany jest wyrównać wszelkie braki natychmiast po ich ustaleniu przez Oddział Banku w złożonej gotówce.

§ 15. Sumę ustalonego nadmiaru kasowego winni obydwaj odpowiedzialni urzędnicy kasowi wyszczególnić według sztuk i rodzajów wartości na formularzu nr. 81 C „karta złożenia" wzór nr. 10. Na dowód wspólnego sformowania nadmiaru kasowego podpisują się obaj urzędnicy na „karcie złożenia" i zaopatrują ją w odcisk pieczęci urzędowej.

Posługiwanie się datownikiem na formularzach i czekach jest niewystarczające. „Karta złożenia" jest formularzem, wydanym przez Bank Polski, a spełnia to samo zadanie co pocztowy druk nr. 602 „rewers kontrolny". W obrotach z Bankiem Polskim niema zatem „rewers kontrolny" żadnego zastosowania.

§ 16. Jednocześnie z „kartą złożenia" winni wypełnić i podpisać obydwaj urzędnicy kasowi urzędu pocztowego pierwszy z kolei wolny w książeczce czerwony czek przelewowy na tę samą sumę, na jaką opiewa „karta złożenia", według wzoru nr. 3 oraz wpisać w treści czeku: „Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie".

§ 17. O sformowaniu w powyższy sposób nadmiaru kasowego zawiadomić winni niezwłocznie urzędnicy kasowi naczelnika urzędu pocztowego i przedstawić mu do przejrzenia „kartę złożenia" i „czerwony czek przelewowy".

Naczelnik urzędu pocztowego winien sprawdzić, czy suma nadmiaru kasowego podług karty złożenia jest zgodna ze sumą podług czeku przelewowego a stwierdziwszy to, wpisać własnoręcznie numer i sumę czeku czerwonego do książeczki obrachunkowej po stronie „winien". Jednocześnie winien naczelnik urzędu wypełnić własnoręcznie dwa egzemplarze doniesienia o nadmiarze kasowym na druku nr. 644, według wzoru nr. 11-a, przyczem jeden egzemplarz wysłać należy pod adresem: Generalna Dyrekcja Poczt i Telegrafów — Wydział Rachunkowy — Warszawa, drugi zaś egzemplarz pod adresem: Pocztowa Kasa Oszczędności — Izba Obrachunkowa — Warszawa.

§ 18. Jeśli suma wpłacanego nadmiaru kasowego przekracza kwotę 20.000 zł., winien naczelnik urzędu pocztowego telefonicznie zawiadomić Dyrektora Oddziału Banku Polskiego o wysłaniu nadmiaru i podać sumę, na jaką nadmiar opiewa.

Przeniesienie względnie przewóz nadmiaru kasówego z kasy głównej urzędu pocztowego do lokalu kasy Banku Polskiego, może się odbyć nieinaczej, jak tylko w asystencji dwóch funkcjonarjuszów pocztowych.

Jeśli suma nadmiaru kasowego przekracza kwotę 40.000 zł., winien jej przewóz odbyć się w zamkniętym furgonie lub samojeździe.

Jeśli suma nadmiaru kasowego przekracza kwotę 500.000 zł. winien jej przewóz odbyć się pod konwojem dwóch uzbrojonych funkcjonarjuszów pocztowych lub funkcjonarjuszów policji państwowej.

§ 19. Oprócz gotówki, umieszczonej w zaplombowanych workach lub w skrzyniach drewnianych, konwojent pocztowy (urzędnik) otrzymuje do rąk własnych:

a) kartę złożenia,

b) czerwony czek przelewowy i

c) książeczkę obrachunkową,

które wraz z gotówką składa urzędnikowi kasowemu w Banku Polskim.

Konwojent pocztowy z nadmiarem kasowym ma prawo pierwszeństwa przy odbiorze i przeliczaniu wpłacanej gotówki przez Bank Polski przed wszystkimi prywatnymi klijentami.

W razie zjawienia się w Banku Polskim jednocześnie dwóch lub więcej konwojentów od władz i urzędów państwowych, prawo pierwszeństwa przysługuje temu konwojentowi, który wpłaca najmniejszą ilość biletów bankowych.

§ 20. Bank Polski przelicza sumę nadmiaru kasowego według „karty złożenia" sumarycznie, t. j. podług wiązanek i stosów, wręcza konwojentowi potwierdzenie odbioru według wzoru Nr. 4, wpisuje odebraną sumę do „książeczki obrachunkowej" po stronie „ma" i zwraca ją konwojentowi. Na tem czynność konwojenta jest w Banku Polskim ukończona.

Szczegółowego przeliczenia złożonej przez urząd pocztowy gotówki może Oddział Banku Polskiego dokonać w nieobecności konwojenta, przyczem urząd pocztowy obowiązany jest pokryć natychmiast wszelkie braki, jakie przytem szczegółowem liczeniu byłyby przez Oddział Banku ujawnione, ponieważ Bank Polski gwarantuje za ścisłą kontrolę i komisyjne liczenie.

§ 21. Po powrocie do urzędu pocztowego konwojent wręcza „potwierdzenie odbioru" urzędnikom kasowym, książeczkę obrachunkową zaś naczelnikowi urzędu pocztowego.

Potwierdzenie odbioru jest załącznikiem do wykazu stanu kasy.

Dalsza manipulacja w Banku Polskim odbywa się następująco: na zasadzie „karty złożenia" wpisuje Bank Polski sumę przyjętego nadmiaru kasowego na przychód do rachunku żyrowego urzędu pocztowego, na zasadzie zaś czerwonego czeku przelewowego wpisuje ją natychmiast w tym samym rachunku na rozchód i przekazuje jednocześnie na rachunek żyrowy Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie. Rachunek żyrowy urzędu pocztowego będzie więc czysty.

§ 22. Potrzębę zamówienia w Banku Polskim zasiłku kasowego winni urzędnicy kasowi stwierdzić wobec naczelnika urzędu pocztowego przez przedłożenie mu wypełnionego we wszystkich trzech częściach „zamówienia zasiłku kasowego" na druku nr. 601.

Gdy naczelnik urzędu pocztowego uzna potrzebę zamówienia zasiłku i ustali sumę jego w porozumieniu z urzędnikami kasowemi, winien on własnoręcznie wypełnić i podpisać „awizo" na druku nr. 643 (wzór nr. 5) i wysłać je niezwłocznie umyślnym posłańcem do Banku Polskiego. Awiza należy numerować rocznie numerem porządkowym.

Zamówienie zasiłku kasowego dostarczone przez urzędników kasowych pozostaje w przechowaniu u naczelnika urzędu pocztowego. W rubryce „uwaga" winien naczelnik urzędu wpisać numer kwotę i datę „awiza", wysłanego do Banku Polskiego, a to na dowód, że zamówienie zostało przez niego uznane i wykonane.

§ 23. Na zasadzie „awiza“ urzędnicy kasowi winni wypełnić i podpisać czek dotacyjny według wzoru nr. 6, i czek biały (dyspozycyjny) według wzoru nr. 7. Kwota wyszczególniona na „awizie“ musi być zgodna z kwotami czeku dotacyjnego i czeku białego.

Na zasadzie czeku białego naczelnik urzędu pocztowego wpisuje własnoręcznie numer czeku i sumę zamówionego zasiłku kasowego do książeczki obrachunkowej po stronie „winien“, a książeczkę wraz z czekami dotacyjnym i białym, wręcza konwojentowi (urzędnikowi) wyznaczonemu do odbioru zasiłku.

§ 24. Odbiór zasiłku kasowego z Banku Polskiego nie może się odbyć inaczej jak przez dwóch funkcjonarjuszów pocztowych.

Konwojent pocztowy, upoważniony do odbioru zasiłku, winien wręczyć urzędnikowi Banku Polskiego prowadzącemu rachunki żyrowe:

a) czek dotacyjny,
b) czek biały, i
c) książeczkę obrachunkową.

§ 25. Bank Polski, po stwierdzeniu prawomocności awiza i czeków, wypłaca do rąk konwojenta sumę zamówionego zasiłku kasowego w miarę możności w takich rodzajach biletów i monet, jakie wyszczególnione zostały na odwrotnej stronie awiza, wypełnia, podpisuje firmowo, odłącza dolny odcinek od awiza, i wręcza go wraz z gotówką konwojentowi.

Równocześnie Bank Polski wpisuje sumę przyznanego zasiłku kasowego do książeczki obrachunkowej po stronie „Ma“ i wręcza ją wraz z odcinkiem awiza i gotówką konwojentowi.

Konwojent ma obowiązek przeliczyć zasiłek kasowy przed opuszczeniem lokalu kasowego względnie okienka, również sumarycznie, t. j. podług wiązanek i stosów.

§ 26. Przeniesienie względnie przewóz zasiłku kasowego winno się odbyć według postanowień § 18.

§ 27. Po nadejściu do lokalu kasy głównej urzędu pocztowego winien konwojent wręczyć gotówkę wraz z odcinkiem awiza urzędnikom kasowym, książeczkę obrachunkową zaś naczelnikowi urzędu pocztowego. Odcinek awiza jest załącznikiem do wykazu stanu kasy.

Dostarczony przez konwojenta zasiłek kasowy winien być bezwarunkowo natychmiast przeliczony komisyjnie przez urzędników kasowych szczegółowo, t. j. podług sztuk, ponieważ w przeciwnym razie Oddział Banku Polskiego nie bierze na siebie żadnej odpowiedzialności za ustalone ewentualnie późniejsze braki.

Oddział Banku Polskiego nie bierze również na siebie żadnej odpowiedzialności za braki, ustalone przez osoby trzecie w paczkach, otrzymanych z urzędu pocztowego a pochodzących z Oddziału Banku Polskiego.

Sumą przyznanego zasiłku kasowego obciąża Bank Polski na zasadzie czeku dotacyjnego rachunek żyrowy Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie i równocześnie wpisuje sumę tę na dobro rachunku żyrowego urzędu pocztowego. Dlatego też w książeczce obrachunkowej Bank Polski wpisuje udzielony zasiłek kasowy po stronie „ma“. Na zasadzie zaś czeku białego wpisuje Bank Polski wypłacony zasiłek na rozchód w ra-

chunku żyrowym urzędu pocztowego i wypłaca go konwojentowi, t. j. okazicielowi czeku białego.

Książeczka obrachunkowa wzór nr. 8 a i b jest zatem zwierciadłem rachunku żyrowego urzędu pocztowego, przyczem urząd pocztowy prowadzi w niej tylko stronę „winien“, t. zn. wpisuje te tylko sumy, które sam podjął na zasadzie własnego czeku białego, i które sam przekazał na rachunek żyrowy P. K. O. na zasadzie czeku czerwonego. Bank Polski zaś prowadzi w książeczce obrachunkowej tylko stronę „ma“, t. zn. wpisuje tylko te sumy które urząd wpłacił w gotówce na zasadzie „karty złożenia“, i które mu Bank zakredytował na zasadzie czeku dotacyjnego.

§ 28. Obowiązkiem naczelnika urzędu jest sprawdzić, czy suma podjętego zasiłku kasowego jest zgodna ze sumą „awiza“ i odcinka awiza, i czy została ta sama suma wstawiona na przychód do wykazu stanu kasy. Stwierdziwszy to winien naczelnik urzędu wypełnić własnoręcznie dwa równobrzmiące egzemplarze „doniesienia o zasiłku kasowym“ na druku nr. 644 według wzoru 11b, i wysłać jeden egzemplarz pod adresem: Generalna Dyrekcja Poczt i Telegrafów — Wydział Rachunkowy—Warszawa, drugi zaś egzemplarz pod adresem: Pocztowa Kasa Oszczędności — Izba Obrachunkowa Warszawa.

Kontrola obrotu żyrowego urzędów pocztowych jest zcentralizowana, prowadzą ją równocześnie obydwie strony, t. j. Zarząd pocztowy i Pocztowa Kasa Oszczędności, a rozrachunek między stronami odbywa się na zasadzie doniesień o nadmiarach i zasiłkach kasowych. Baczną szczególniej uwagę winni naczelnicy urzędów pocztowych zwrócić przedewszystkiem na datę wpłaconego nadmiaru względnie podjętego zasiłku kasowego.

§ 29. Wpłacony nadmiar i podjęty zasiłek kasowy muszą być wpisane do wykazu stanu kasy w dniu wpłaty, względnie w dniu podjęcia.

§ 30. W dniu, w którym wpłacono nadmiar kasowy, nie może być podjęty zasiłek kasowy.

Ze względu na terminowe sporządzanie bilansów miesięcznych przez Bank Polski, nie dopuszczalne jest podejmowanie zasiłków kasowych w ostatnim dniu każdego miesiąca i w ostatnich dwóch dniach miesiąca grudnia. Naczelnik urzędu winien zatem tak obliczyć zapotrzebowanie gotówki ażeby zasiłek podjęty w końcu miesiąca mógł wystarczyć do dnia 1-go następnego miesiąca.

§ 31. W urzędach pocztowych i telegraficznych, w których ustalony jest etatowo stały zastępca naczelnika urzędu (wicedyrektor) obowiązki naczelnika, nałożone niniejszemi przepisami służbowemi, spełniać winien zastępca naczelnika urzędu.

Wzór nr 1.

DO

BANKU POLSKIEGO

w Brześciu n/Bugiem.

Na skutek uzyskanego zezwolenia na otwarcie nam rachunku żyrowego w Banku Polskim oświadczamy, że zgadzamy się na znane nam warunki i przepisy, obowiązujące w obrocie żyrowym a zawarte w drugiej części niniejszej deklaracji. W dowód tego składamy w myśl punktu 4-go tych przepisów, następujące uwierzytelnione podpisy, na zasadzie których rozporządzać będziemy naszą należnością żyrową.

Brześć n/Bugiem, dnia 17 grudnia 1924 r.

1) Jan Żerkiewicz, Kierownik Oddziału Kasy Głównej urzędu pocztowego Brześć n/Bugiem 1, który podpisywać będzie *Jan Żerkiewicz*

2) Stanisław Rubaszyński, urzędnik pocztowy VIII st. urzędu pocztowego Brześć n/B. 1, który podpisywać będzie *St. Rubaszyński.*

Potwierdzam własnoręczność podpisów: Jana Żerkiewicza i Stanisława Rubaszyńskiego, współodpowiedzialnych urzędników Kasy Głównej urzędu pocztowo-telegraficznego.

Naczelnik urzędu
(podpis)

DYREKCJA
POCZT I TEL. W WILNIE
Nr. 42824/V 1924.

Zatwierdza się.

Wilno, dnia 21 grudnia 1924.

(podpis)

Wzór nr 2

Firma ....

Adres .... Telef. nr ....

DO

BANKU POLSKIEGO

Prawo podpisywania czeków i wszelkich dyspozycyj, dotyczących rachunku żyrowego, otwartego kredytu, względnie towarowego powyższej firmy przysługuje osobom, których własnoręczne podpisy zamieszczone są poniżej.

SAMODZIELNIE

Nazwisko i imię .... Podpis ....

....

WSPÓLNIE

Nazwiska i imiona .... Podpisy ....

....

....

....

....

.........................., dnia .... 192..... r.

Podpis ....

Wzór nr 3.

Nr ....

dnia ....

Zł ....

na dobro rachunku

Pocztowej Kasy Oszczędności

w Warszawie.

BANK POLSKI

Nr .... *Zł* ....

Bank Polski w ....

zechce zapisać na dobro rachunku żyrowego

Pocztowej Kasy Oszczędności

w Warszawie.

Złotych ....

....

i sumą tą obciążyć mój/nasz rachunek żyrowy

.... *dnia* .... *192*..... *r.*

Wzór nr 4

Nr. ....

Złotych ....

od ....

na rachunek ....

otrzymaliśmy, co niniejszym potwierdzamy

Zł ....

.........., *dnia* .... *192*.... *r.*

Prowizja Zł .... Koszty depeszy Zł ....

Wzór nr 5.

Nr wykazu zasiłków ....

DO

BANKU POLSKIEGO

w ....

AWIZO.

Tutejsza kasa podejmie dzisiaj z rachunku bieżącego Pocztowej Kasy Oszczędności w Banku Polskim zasiłek kasowy w sumie ....

....

Uprasza się o przygotowanie wypłaty w podanych na odwrotnej stronie rodzajach pieniędzy

.........., dnia .... 19.... r.

Stp. urzędowy.

....

podpis naczelnika urzędu pocztowego.

Stwierdzenie wypłaty zasiłku.

Powyższy zasiłek w sumie ....

wypłacono dnia ....

BANK POLSKI

....

Wzór nr 6.

Nr ....

Miejsce i dzień wystawienia:

....

....

kwota

....

....

Zaliczono w dzienniku kasowym dnia:

....

....

Art. nr ....

....

A.

Nr ....

BANK POLSKI Oddział w ....

zechce uznać rachunek żyrowy podpisanej

Kasy ....

w ciężar Pocztowej Kasy Oszczędności

w Warszawie kwotą

Zł ....

słownie Zł

.... dnia .... 192 ....

B.

Nr ....

BANK POLSKI Oddział w ....

uznał rachunek żyrowy podpisanej

Kasy ....

w ciężar Pocztowej Kasy Oszczędności

w Warszawie kwotą

Zł ....

słownie Zł

.... dnia .... 192 ....

Wzór nr 7.

Nr ....

Data ....

z ....

Zlecenie ....

....

....

BANK POLSKI

Nr .... *z* .... *g* ....

BANK POLSKI Oddział w ....

wypłaci na podstawie niniejszego czeku

z $\frac{\textit{mego}}{\textit{naszego}}$ *rachunku żyrowego* ....

.... *lub okazi-*

cielowi złotych ....

....

.................., *dnia* .... *192* ......

Czeki z przekreślonemi w treści wyrazami „lub okazicielowi" względnie z oznaczonym terminem płatności nie będą honorowane.

Wzór nr 8a.

Książeczka obrachunkowa. Ma

												Poświadczenie
192...		*Z przeniesienia*										
		Do pr zeniesienia										

Wzór nr 8b.

Winien Książeczka obrachunkowa.

		Nr białego czeku	Nr czerwonego czeku											
192...				*Z przeniesienia*										
				Do przeniesienia										

Wzór nr 9.

OBRÓT ŻYROWY.

Potwierdzam...... odbiór z Oddziału Banku Polskiego w...

sztuk blankietów białych czeków od Nr do Nr

„ „ czerwonych „ „ „ „ „

„ „ .... „ „ „ „ „

W myśl postanowień dla obrotu żyrowego w Banku Polskim przestrzegać będ...... następujące przepisy.

Posiadający rachunek żyrowy jest obowiązany blankiety czekowe starannie przechowywać i ponosi wszelkie szkody, wynikłe z niedbałego ich przechowywania lub z powodu ich zgubienia, jeżeli nie zawiadomi **natychmiast listownie** Oddziału, prowadzącego rachunek, aby zapobiec wypłacie osobom nieuprawnionym.

Posiadający rachunek żyrowy jest również odpowiedzialny, jeżeli wolnych miejsc na blankietach czekowych nie wypełni w ten sposób, aby wszelkie sfałszowanie czeku było wykluczone.

Wszelkie straty, powstałe wskutek nadużycia, zgubienia lub nieprzestrzegania niniejszych warunków, ponosi właściciel rachunku żyrowego nawet w wypadkach, kiedy niema jego winy.

Bank Polski ma prawo wypłacić czek każdemu okazicielowi, bez sprawdzania legitymacji.

Popsute blankiety czekowe, po unieważnieniu (przedziurkowaniu, odcięciu prawego dolnego rogu i t. p.) **i po opatrzeniu stemplem firmowym lub nazwiskiem należy zwrócić Oddziałowi Banku Polskiego.**

...., *dnia*................................ *192*.... *r*

____

Odbiorca:

....

Wzór nr 10.

Obrót żyrowy.

Karta złożenia.

Celem uznania rachunku żyrowego ....

....

.... w/m

składam(y) w załączeniu:

w banknotach po zł	....	sztuk	....	= zł	....	gr ....
	....	,,	....	= ,,	....	,, ...
	500	,,	....	= ,,	....	,, ...
	100	,,	....	= ,,	....	,, ...
	50	,,	....	= ,,	....	,, ...
	20	,,	....	= ,,	....	,, ...
	10	,,	....	= ,,	....	,, ...
	5	,,	....	= ,,	....	,, ...
w biletach zdawkowych	2	,,	....	= ,,	....	,, ...
	1	,,	....	= ,,	....	,, ...
w złocie . . .	....			,,	....	,, ...
w srebrze . . .	....			,,	....	,, ...
w bilonie . . .	....			,,	....	,, ...
			razem gotówką	zł	....	gr ....
w białych czekach posiadaczy rachunków żyrowych *)				,,	....	,, ...
w akceptach i domicylach		,,	,,	,,	....	,, ...
....				,,	....	,, ...
....				,,	....	,, ...
			Razem	zł	....	gr ....

.............................., *dnia* .... *192*..... *r.*

Czytelny podpis składającego

....

*) Przy przedstawianiu dwóch lub więcej czeków, których równowartość ma być zapisana na dobro rachunku żyrowego, należy wyszczególnić ich numery, nazwiska wystawców i kwoty na odwrotnej stronie karty złożenia.

Wzór nr 11 a i b.

(Strona pierwsza).

Doniesienie o $\frac{\text{nadmiarze}}{\text{zasiłku}}$ kasowym.

DO

....

....

Sprawa pocztowa. W ....

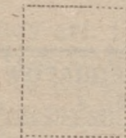
Wzór nr 11 a. i b.

(Strona druga).

W Banku Polskim w ....

$\frac{\text{złożono}}{\text{podjęto}}$ stąd dnia dzisiejszego $\frac{\text{nadmiar}}{\text{zasiłek}}$ kasowy na rachunek bieżący Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie w sumie ....

.... *dnia* .... *192* ...... *r.*

Stp. urzędowy

....

Podpis Naczelnika urzędu

Pokwitowano przez P. K. O. dnia ....

Dział nieurzędowy.

ADRES ADMINISTRACJI: GEN. DYREKCJA POCZT I TELEGRAFÓW
Warszawa, Plac Napoleona Nr. 8, II p., pokój Nr. 4.

Cena prenumeraty na I kwartał 1925 roku — 2 zł. 50 gr.	Cena egzemplarza pojedynczego 30 gr.

Cena ogłoszeń: 1 wiersz petitowy lub jego miejsce w kolumnie dwuszpaltowej: 10 groszy

Prenumeratę można wpłacać za pośrednictwem PKO. na konto czekowe Nr. 30027.

Drukarnia Państwowa Nr. 28048.